

Skriftlig respons til biskoppernes liturgirapporter

Lemvig-Heldum Menighedsråd har af flere omgange haft planlagt menighedsmøder om gudstjenesten med henblik på at indsende bemærkninger til de udsendte rapporter. Men vi er hver gang blevet ramt af corona-aflysninger. I stedet har vi så udsendt en række spørgsmål i vores ugentlige KirkeNyt i lokalavisen og på vores hjemmeside.

På baggrund af indkomne skriftlige og mundtlige svar på disse spørgsmål har vi på vores seneste menighedsrådsmøde haft en drøftelse, hvorfra vi vil gerne fremhæve følgende holdninger, der synes at være repræsentative for et bredt udsnit af vores kirkegængere.

Vi støtter princippet om en 'mellemvej' mellem en fuldt autoriseret højmesseordning som nu og forslaget om en minimal autorisation. Det er vigtigt at sikre en genkendelig tradition på tværs af landets sogne, men samtidig kan der være gode og tungtvejende grunde til lokale variationer. Der kan være langt fra Vesterbro til Vestkysten, men der er også mere, der forener end skiller, og den lokale gudstjeneste bør kunne afspejle begge dele.

Således er vi tilhængere af ideen om en overordnet 'ordo'-struktur i fire led (samling, ordet, nadver, sendelse) og en autorisation af de vigtigste led såsom læsninger, fadervor, indstiftelsesord og velsignelse. Inden for denne faste ramme bør der være 'metodefrihed', sådan at præster, ansatte og menighedsråd sammen kan udforme en lokal variation af den fælles gudstjeneste i overensstemmelse med stedets skik og smag. I en ny højmesseordning bør der således fx ikke stå, hvornår menigheden står op og sidder ned – den slags bør bero på lokal skik og brug.

I en erkendelse af, at det i høj grad er præstens prædiken, bønner og salmevalg samt det musikalske udtryk, der farver gudstjenesten og trækker den i en bestemt retning, bør der dog ikke være frihed til hvad som helst. Kirken af levende stene skal være forankret i den 'gamle gudstjeneste'. Menigheden må gerne blive 'rystet lidt', men alt skal ske i den rette balance mellem tradition og fornyelse. Vi opfordrer derfor til, at man er varsom med grundlæggende ændringer af gudstjenestens struktur, men vi hilser det velkomment, at præsten fx må formulere bønner og vælge salmer udenfor salmebogen, ligesom der også bør være rum for at eksperimentere med et mere rytmisk og mindre højtideligt tonesprog.

De seneste corona-restriktioner har været et udmærket lærestykke i liturgisk fornyelse, selvom reformer ikke bør ske med udgangspunkt i en undtagelsestilstand. Vi har noteret os, at der ikke er udøvet autorisation med de skræbete corona-gudstjenester, men vi har også hæftet os ved, at præster og menigheder rundt omkring selv har kunnet finde frem til en lokal og velfungerende 30 minutters gudstjenesteform i overensstemmelse med traditionen.

I den seneste tid har vi især erkendt, at salmesang med orgelledsagelse er en bærende del af gudstjenesten. Til gengæld har vi også oplevet, at det kan give god mening at skære ind til benet. I en kommende ny højmesseordning kunne man derfor overveje at fokusere på det væsentligste og skære ned i antallet af læsninger og bønner og give lidt mere luft, også til en nyere sprogtone (flere af vores kirkegængere har i deres svar nævnt ind- og udgangsbønnerne som et eksempel på noget, der med fordel kunne fornyes – vi bruger de korte, alternative versioner i ritualbogen).

Opsummerende sagt: vi foretrækker en fri, men fast rammeordning frem for en 'liturgisk buffet'. Vi tror og håber også, at liturgidebatten er kommet for at blive. Det er godt og vigtigt med større bevågenhed omkring dette centrale emne, ikke kun med henblik på tiltrængte reformer.

Lemvig-Heldum Menighedsråd, 25.3.2021